

מה אהבתי

הקרון לעידוד שניים מקרא ואחד תרגום, בקיאות בפרשה ומפרשי התורה • לזכר מ"ה קדושי מירון

ארץ ישראל
נקיית ביסורין
רצון השם

מכתב
במוצאי שבת
היא שיחתי

אוכל המטוסים
שהצייל
סיפורו של שבת

היכן הוא מקומו
שני ים המלח?
כתרגומו

מבית המשפט המחוזי למשפט שידון בענייניו. תמיהה גדולה היתה זו בעיניו, וכי מה לו ולבית המשפט, מה לאברך שכל סדר יומו מתנהל בתוככי בית המדרש לעשות בבית משפט, הרי ודאי לא עבר עבירה פלילית, ואף אין שום עסקה ממונית בה יכול היה להסתבך.

התמיהות רבות אבל תאריך המשפט הגיע, ואז מתברר לו כי על פי צוואתו של אחד מגדולי המיליונרים בעיר, הוא היורש היחיד של כל נכסיו, שהסתכמו בלא פחות מכמה מיליארדים. פליאתו גדלה עוד יותר, עתה כבר היה בטוח כי מאן דהו חומד לו לצון, מה לו ולמיליונר גוי שכלל לא הכירו ולא שמע עליו בימי חייו, לא היה לו ספק כי יש כאן טעות, אך השופט בשלו הסביר שאין כאן שום טעות, המנוח היה ערירי, ומאוד אהב ילדים, ולכן ביקש בצוואתו לתת את כל רכושו למשפחה הגדולה ביותר בעיר.

"בדקנו במרשם התושבים", המשיך השופט, "ומצאנו שמשפחתך בת שלושה-עשר הנפשות היא הגדולה ביותר בכל העיר. אמנם יש בעיר משפחות נוספות עם שנים-עשר ילדים, אך בנכם השלוש-עשרה, שנוולד לכם לפני שבועיים, הפך אתכם למשפחה הגדולה ביותר בעיר, ולכן, לכם בלעדית מגיעה הירושה!"

(מפי הגאון רבי אשר וייס שליט"א)

האב מהמשך לימוד התורה. הנאתו ממתקנות התורה, יחד עם החיזוק הרב שקיבל מאשתו וילדיו, הם שנתנו לו את העוז ותעצומות הנפש להמשיך בהתמדתו.

עם ריבוי הקשיים בפרנסת וכלכלת בני המשפחה, התחזקה בלבם מידת הבטחון בה' יתברך בהיותו הזון ומפרנס לכל. כל ניסיונותיהם של ידידיו ומכריו לשכנעו כי צא לעבוד למחיתו לפחות חצי יום, ובכך יקל מעליו את עול הפרנסה, נפלו על אוזניים ערלות. קשור הוא ללימוד התורה בעבותות אהבה שאין מי שיכול להתיר אותן.

יום אחד כאשר חזר האברך לביתו מבית המדרש, הוא מבחין כי בתיבת הדואר מחכה לו מעטפה, אשר חזוזה הוכיחה כי זה אינו מכתב רגיל ככל המכתבים שמקבל בדרך כלל. ואכן, מכתב זה הכיל הזמנה

חיים למוצאייהם

חזוית אמונית
מגדולי הדורות זיע"א ויבלחמ"א

יְפָנוּדוֹ שֶׁל הַיֵּלֶד הַשְּׁלֵשָׁה-עֶשֶׂר

וְהַתְּכַרְכֵּי בְּרָעָךְ כֹּל גּוֹי אֶרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שְׁמַעְתָּ בְּקִלְיָ, (בראשית כב, יח)

אברך תושב העיר מנצ'סטר באנגליה, מקדיש את כל עתותיו ללימוד התורה הקדושה בהתמדה עצומה. גם כאשר משפחתו הלכה וגדלה, המשיך האברך לשקוד על תלמודו, וכל ניהול הבית נפל על אשתו הצדקנית, שמסרה את נפשה למוען לימוד התורה של בעלה. משפחה שלמה של מסירות נפש, מצד האב ומצד האם, והילדים בעקבותם. וכל הסובבים תמיהים, כיצד הם מתפרנסים?? משפחה כה גדולה? ותמיד צהלתם על פניהם. אך האב לא הפסיק, המשיך ולמוד, המשיך והתמיד, והמשפחה הולכת וגדלה, והנה למול טוב נולד למשפחת המתמיד בנם השנים עשר, ולאחר מכן אף נולד הבן השלוש-עשרה, ואף מציאותו זו ותוספת הקושי בבית, לא הכריעו את

ברח לך אל עצמך-פנימה

לך לך אל פנימיותך, ומצא את נקודת השורש העוצמתית | דברי חיזוק מיוחדים לימים קשים אלה | מאמר מיוחד מהמשפיע הרה"צ רבי מאיר נחמן אלחדד שליט"א

האמת שבך - וזו תגיע לארץ אשר אראך.

הדברים מקבלים משנה תוקף בעת צרה גדולה זו שאנו נמצאים בה - בארץ ישראל בפרט, ובכל העולם בכלל, שהרי אין להיכן לברוח, בלתי אל השם יתברך לבדו. וזו היא הקריאה: "לך לך", אל נקודת האלוקות הטמונה בך, ראה איך וכיצד אתה מתנהג, וראה שמצדך לא ייגרם חליה עיכוב למשיבן כי דוד שיבוא ויגאלנו. שים נא לבבך, כיצד תוכל אתה מצידך, לעסוק בתפילה ובזעקה להשם יתברך, התחנן ובקש על קירבתך אליו יתברך - ואז, ממילא, משקיט השם יתברך את מידת הדין.

והשם ית' יזכנו לראות בנחמתן של ישראל בקרוב, אמן.

לך אל האמת המושרשת בך, שהיא נשמתך.

ואל תשים לבבך, כמו מבקשת התורה, אל אף אחד מאותם דברי חושך ומניעות, שטמונים ב"ארצך" - בעיר ובמדינה שהתגדל בה האדם, מההנהגות ומההסגדרים שהכל התרגלו אליהם: לרדוף אחר תאוות הלב ורדיפת הממון, אלא ברח לך אל-פנימה, אל נקודת האמת שבך, וזו תבין כי מה שנהוג בארצך - אין זו הדרך להגיע לתכלית הנרצית. כך גם תוכל להתרחק "ממולדתך", מהגשמיים שמקורה ממקום הולדתו של האדם, מהטבעיים שהוטבעו בו מצד משפחתו, ו"מבית אביך" - מהרגשת רוממות הייחוס ומהזלזול ביתר העם, בני ישראל הפשוטים כביכול; מכל אלה מצווה השם לברוח אל עצמך, לנקודת

בעין הפרשה

מבט והגות לפרשת שבוע

הרה"ח רבי מאיר נחמן אלחדד שליט"א
ראש כולל 'קדושי מירון'

בפרשתנו, פותחת התורה במילים "לך לך".

יש במילים אלו חיזוק גדול, משום שהתורה מצווה כל יהודי, "לך לך - אלך" כלומר: שכל הילוךך ונסיעתך בעולם הזה היא אך לך-עצמך ואלך לבדך פנימה. מה פירושם של דברים סתומים-כביכול אלו? אין זאת אלא קריאה אל האדם, להביט אל עצם נקודת האמת הטמונה בליבו, שהיא-היא עיקרו וחיותו, וממנה לשאוב את הכוח לכל תהלוכות החיים.

שהרי, עיקר האדם ויסוד עצמותו מקורו בנשמה הקדושה שבו, חלק אלו-ק-מועל שנפח בו תבורא, וזהו המצפן המסמל עבור האדם את האמת הבלעדית.

זהו אפוא מה שמצווה התורה: "לך לך". הוי אומר: לך

שנר זיכוי הרבים בהפצת העלון תעמוד לזכות התורמים והמסייעים בהפצתו. לתרומות ולהנצחות נא שלחו מייל: kdosheimeron@gmail.com

מתחילים משמורת

עצות והיגים על מצוות קריאת
"שניים מקרא ואחד תרגום"

להתחבר אל תורת הנצח!

א.

התורה תמיד אקטואלית

כשראיתי את השער המיוחד של 'כל העלונים' של שבוע שעבר, פרשת נח, התרגשתי.

היה מצמרר לראות את הפסוקים הראשונים של פרשת נח, רומזים על האסון הנורא - "כי מלאה הארץ חמס", כן, זהו בדיוק שמו של "ארגון" הטרור הרצחני שטבח והרג באכזריות נוראה מאות רבות מעמק בית ישראל.

היה מרגש גם לראות על אותה כריכה, גם את הציטוט מתוך דברי התרגום על אותו פסוק: "וְאֶתְחַבֵּל אֶרְעָא קָדָם ה', וְאֶתְמְלִיאַת אֶרְעָא תְּסוּפִין".

כן, בימים כואבים אלו, מדהים להבחין איך שהכל כתוב ורמז בספר התורה שלנו. איך התורה ופסוקי התנ"ך כולם אקטואליים ומתאימים לנצח. פסוקי התורה והנביאים כמו חיים לפי המציאות, מתאימים את עצמם למאורעות וההתרחשויות של עם ישראל.

...

ב.

פירוש מציאותי וכואב

מרגש לראות איך כולם חוזרים למקורות הנצח שלנו. פסוקים עולמים ונסתרים, פתאום צצים ועולים, כמו מדברים על המצב, ומנבאים על המאורות הקשים אותם חווה עם ישראל בימים אלו. פסוקים שהיינו עוברים לידם שנים באדישות, מבלי להבין מספיק את פשרן, פתאום הופכים לפסוקים מלאים חיים, מוחשים, אקטואליים, ומקבלים פירוש מציאותי וכואב.

הכל הרי כבר דיברו (גם אנתוני במסגרת זו בשבוע שעבר), על ההפטרה של פרשת בראשית, שכל פסוקיה מתנבאים על המאורע הכבד שחווה עם ישראל בשמחת תורה. כאשר הנביא ישעיה (מב, כב) כמו מדבר במפורש על האירועים הקשים שראינו פה: "וְהוּא עִם בְּזוּז וְשִׁסּוּי. הִפֵּת בְּחַוְרִים פְּלִם. בְּבִתּוֹי כְּלָאִים הִתְבָּאוּ - הָיוּ לְבָז וְאֵין מְצִיל".

העדייות הקשות מתוך התופת כבר מתחילות לזרום, מחריד לשמוע איך לא מעט מהניצולים מתארים כיצד הם נסו וברחו, ניסו להתחבא בבונקרים וממדי"ם, אבל שום דבר לא עזר, הכל בער ועלה באש, "היו לבז ואין מוציל". היו גם שסיפרו שהתחבאו חוץ מן הכבוד, בפחי אשפה, והרי זה ממש כדברי רש"י על הפסוק הזה בדיוק: "הִפֵּת בְּחַוְרִים פְּלִם - ישימו את עצמם בפחי האדמה ובחור"ם". מחריד!

...

ג.

יהי כאין וכאפס אנשי מלחמתך

הלב עדיין שבור, הכל מחפשים מרפא ונחמה. הלב דואג וחושש מהבאות, וכמובן אין לנו נחמה ותקווה אלא בתורתנו הקדושה, בהבטחותיה, ובברכותיה. זו הסיבה שהכל מיהרו לדפדף גם לפסוקי הנחמה שבהפטר פרשת נח. הכל גם מדברים על ההבטחות הנפלאות שבהפטר פרשתנו - פרשת לך לך:

"הוּ יְבִשׁוּ וְיִכְלְמוּ כָל הַנְּחָרִים בָּךְ, יְהִי כְּאֵין וְיֵאבְדוּ אַנְשֵׁי רִיבָךְ; תִּבְקַשְׁם וְלֹא תִמְצָאֵם אַנְשֵׁי מִצְרָתְךָ, יְהִי כְּאֵין וְכַאֲפֵס אַנְשֵׁי מִלְחַמְתְּךָ; כִּי אֵין ה' אֱלֹהֶיךָ מִחֻזֶּיךָ יְמִינְךָ, הָאִמְרָ לְךָ אֶל-תִּצַּא אֲנִי עֲזָרְתְּךָ" - אלו מספר פסוקים בודדים, שכן כמובן לא נוכל לצטט פה את ההפטרה במלואה, אבל כל אחד יכול לפתוח את החומש, ולראות איך כל מילה של נביאנו מנחמת ומרגיעה את הלב, אחרי האסון הקשה והכואב.

"ואתם הדבקים בה'
אלוקים חיים כולכם
היום" - בשעת אי וודאות
זו, אין לנו אלא לאחוז
בספר התורה, ספר
החיים. אשר עץ חיים היא
למחזיקים בה, ורק בה
מבטחנו בעת צרה ליעקב

אין לנו רוח הקודש, ולא נוכל לידע עתידות, אבל אין ספק שכל שנתחבר יותר אל תורת הנצח, נידבק בספר התורה ובדברי הנביאים הנאמרים באמת, כך נזכה בקרוב להחיש את גאולתנו ולבטל מעלינו את מידת הדין.

"ואתם הדבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום" - בשעת אי וודאות זו, אין לנו אלא לאחוז בספר

התורה, ספר החיים. אשר עץ חיים היא למחזיקים בה, ורק היא מבטחנו בעת צרה ליעקב.

אך זו תפילתנו ונחמתנו, כי כפי שהתקיימו נבואות השבר והחורבן, כך יתקיימו בקרוב במלואם נבואות התקומה והבנין. **לראות כיצד: "יהי כאין וכאפס אנשי מלחמתך"**. בקרוב.

...

ד.

המתפלל - הוא יותר מהמשתדל!

הכל עוסקים בימים אלו, כמובן, גם בכאבם של החטופים והשבויים, ובצורך להשתדל ולהתפלל לשיחרורם במהרה.

ובהקשר זה נבקש להעתיק כמה שורות מתוך דברי רבנו אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל, מרן החזון איש זיע"א, אשר יום היארצייט שלו, יחול בשבוע הבא, ט"ו במרחשון (תשי"ד. 70 שנה להסתלקותו).

וכה כותב החזון"א באגרותיו (קובץ אגרות ח"ג אגרת סב), כל מילה יקרה מפה.

"כמו בקנין הכסף והרכוש, אין ההשתדלות (לשחרור השבויים), רק פרעון חוב, וחליה לחשוב "כוחי ועוצם ידי". כן השתדלות הצלת נפש - רק מצוה, אבל צריך לזכור שאין בכוחנו לעשות מאומה. רק במעשינו אנו מעוררים שערי רחמים שמעשה ידינו יכוננו את המבוקש, ומי שמתפלל ומרבה תחנונים על הצלה - הוא פועל יותר מהמשתדל. ... ואם אינו בידו להציל, ואינו מתפלל על הצלתו, הרי זה מונע מלהציל.. וכבר אמרו חז"ל (מגילה טו, ב) "גדול תלמוד תורה - יותר מהצלת נפשות, ואלמלא דוד עוסק בתורה, אין יואב על הצבא".

...

ה.

וכל איש צריך למלא תעודתו

עוד ממשיך מרן החזון"א, במתק לשונו הזהב:

"וכשם שאברי האדם מתחלקין לפעולותיהן, עין רואה ואוזן שומעת וידים עסקניות, כן העם כולו הוא כגוף אחד ואישים נפרדים בו, וכל איש צריך למלא תעודתו.

"ואם היו בני תורה עמלים בתורה לאמתתה, היו מצילים ילדים הרבה ואנשים רבים, מהרהורי עבירה וכפירה וכי"ב בשפע קדשם, בהשתפך רוח טהרה בעולם.

"ובסביבות בעל תורה אמיתי, הדבר ניכר לעינינו השפעה מרובה על אנשים הרבה, מה שכל השתדלות מעשית לא תשיגנה, וכמו בן יש רשמים על הרחוקים, שאין עין הרואה מרגשת בהם לדקותם".

עד כאן אמרי קדוש. מצוה להדהד ולפרסם שורות אלו בכל מקום. לתת מרפא ונחמה לנפש, ולעודד ולחזק את בני התורה, שיעמדו היטב על משמרתם, משמרת התורה, ויתחזקו בעסק בה, ובתפלה, למען הצלת ישראל, ופדיון השבויים והאסורים בחושך.

היא שיחתי

עובדות ומעשים על תלמודם של גדולי ישראל

במוצאי שבת? איני כותב...

סיפר הגאון רבי נסים יגן זצ"ל, כי בהיותו אברך צעיר שוחח באחד הימים עם כמה בחורים על התמדה בתורה. סמוך אליהם עמד יהודי צדיק שברח מרוסיה, וכששמע את שיחתם התערב ואמר: "אתם מדברים על דבקות והתמדה בתורה? אין לכם ולו שמץ של מושג בענין זה". הוא המשיך וסיפר כי בהיותו ילד הוא למד בישיבה וחזר הביתה רק פעם בחצי שנה, בפסח ובסוכות. "הנסיעות היו ארוכות ומיגענות מאוד", המשיך הזקן בסיפורו, "אבל כל אחד מאתנו אחז באושר את המכתב יקר הערך שאותו שלח הרב לאבא, ובו סיכום ההתקדמות שלו במשך מחצית השנה שחלפה, בדומה לתעודה

המקובלת בימינו.

"הרכבת שלי עתידה הייתה לצאת ביום ראשון בשעה שש בבוקר, והיא יוצאת רק אחת לשבוע. אילו הייתי מפסיד אותה לא יכולתי לבוא עוד הביתה לפסח, משום שביום ראשון הבא כבר חל החג. במוצאי שבת ניגשתי לבית הרב כדי להיפרד. נקשתי זמן רב על דלת הבית אולם היא לא נפתחה. הצצתי פנימה והבחנתי כי הרב עומד ליד הסטנדר ולומד. התקרבת עוד פסיעה אחת או שתיים, ובחשש מה אמרת: רבי, יש לי מחר רכבת בשעה שש בבוקר, אולי אפשר לקבל את המכתב לאבא כבר עכשיו. הרב הרים את עיניו מן הגמרא ואמר לי: סלח לי בני,

אך במוצאי שבת אינני נוהג לכתוב. לא ידעתי את נפשי, והרב שראה את מבוכתי אמר לי: אל דאגה, בוא אלי מחר בחמש לפנות בוקר ואז אכתוב לך את המכתב.

"חזרתי לחדרי הייתי שרוי במתח. כל הלילה לא הצלחתי להירדם. חשבתי לעצמי: מה יהיה אם לא אצליח להתעורר בזמן, מה יהיה אם אפסיד את הרכבת. כשהראו המחוגים על השעה חמש מיהרתי לבית הרב, נקשתי על הדלת שוב ושוב, אולם היא לא נפתחה. שוב העזתי להיכנס פנימה צעד אחד צעד, מיד ראיתי את הרב עומד בפניה הקבועה עם הגמרא. הבנתי שכלל הנראה הוא כבר הספיק לישון וגם לקום. ניגשתי ואמרתי: רבי, אני צריך לנסוע... והוא הרים את עיניו הקדושות, וכשמבט מתפלא בעיניו אמר לי: "אמרת לי לך לא לבוא במוצאי שבת? אמרתי כבר שאינני כותב במוצאי שבת..."

"ברגע הראשון לא הבנתי את דבריו, אך מיד התעשתי ואמרתי: 'הרב, כעת כבר יום ראשון בבוקר'... ומושגים חדשים אודות התמדה בתורה אשר טשטשה את התחומים והסירה את גבולותיהם הברורים של הבוקר והערב, התחדשו לי באותה שעה. זוהי התמדה בתורה של הדורות הקודמים". הזקן סיים את סיפורו והותיר את בני שיחו נפעמים. (אמונה שלמה)

כסא דברכתא ומזלא טבא

כשם בחורים ואברכים תופשי התורה, רבנן ותלמידיהון ככל ערי ישראל
נישא קולנו כשירה ובזמרה, ונברך להאי איש חי ורב פעלים לתורה ולהסידות
עתיד המעש ורב זכויות, אוצר כלי חמדה

דולה ומשקה מתורת רבוה"ק רועי החסידות, ומשפיע מתורת מוהר"ן זי"ע בלי גבול ומירה
אשר נטל על עצמו הזכות להאיר פני ארץ, ולטעת זכר למ"ה קדושים אשר נתעלו בלהב אש
ואהבת תורה יחיד בלבבות, זקנים עם נערים, אצילי בני ישראל
לקניין נצח ואריכות ימים ושנים, בהשלמת הפרשה שניים מקרא ואחד תרגום

ה"ה הרה"צ המשפיע הגאון

רבי מאיר נחמן אלהרד שליט"א

מייסד ארגון 'מה אהבתי' ו'בנחת' לזכר מ"ה קדושי מירון

לרגל השמחה השרויה במעונם

בנישואי בתו הכלה המהוללה שתחי'

עב"ג החתן החשוב יוסף נחמן בה"ר שמואל ישראלי שליט"א

תהא השעה הזאת טובה ומוצלחת, ויזכו בשפע חיים ורחמים, מנוחה ושמחה, אור והרחבה

להיות לו ולגו"ב מנב"ת תליט"א, נחת דקדושה מכל יוצ"ח היקרים שיחיד

טוב וחסד ידרפום כל ימי חייהם

יהי נועם עליהם ותשרה שכינה כמעשה ידיהם

קול צהלה ורינה שפתנו תרננה

כברא דוד מלכא משיחא ושוכנו לציון ברנה

בתחיית המתים לעינינו במהרה בימינו

צדק שמי על

רצון
השם
בעומק
הפרשה

קניין ארץ ישראל בייסורים - לזכך נפשותינו

מקוים בנו (עמוס ג, ב), רק אתכם ידעתי מכל [משפחות האדמה] על כן אפקוד עליכם [את כל] עוונותיכם. ותכף ומיד כשחטא איזה חטא איש צדיק, היה הקב"ה שולח לו יסורין לנקותו ואין לך טובה גדולה מזו....

וצריך האדם הדר בארץ ישראל תמיד לזכור בשם כנען המורה על עבדות וההכנעה... **ואדרבה ואדרבה בהארץ אשר ה' אלקיך דורש צדיק להיות ביותר עבד ונכנע... וכומו גרים, לא יעשו העיקר להתישב באיתן מושבו... וזהו (ויקרא פה, כג) כי גרים ותושבים אתם עמדי, בשעה שאתם רוצים לישוב בשלום, תהיו גרים. וסימנך, (במדבר ג, לב) ארץ אוכלת יושביה, היא מכלה הרוצים לישוב בה בשלוה ובתוקף לאכול פירותיה ולהנות בה לבד...**

ובהיותנו במעלה גדולה בארץ ישראל קרובים אל הש"י, אז אדרבה כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך. ותכף ומיד כשחטא - הקב"ה שולח לו יסורין לנקותו ואין לך טובה גדולה מזו...

ומי שדר בארץ ישראל בענין הזה, מובטח לו שהוא בן עולם הבא. וזהו שאמרו במסכת כתובות (קיא, א), כל המהלך ד' אמות בארץ ישראל, מובטח לו שהוא בן עולם הבא. רצו לומר המהלך מהלך השלימות ממעלה למעלה מכח ד' אמות של הלכה שקובע לעצמו כמו שאמרו רז"ל (ברכות ה, א) אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה, ואז זוכה לא"י העליונה [עוה"ב]...

(שלה"ק, נ"ך נ"ך, תורה אור)

תכלית בריאת העולם בשביל האדם, שעל ידו יתגלה אלקותו יתברך... ואדם נעשה בשביל האדם הגדול בענקים הוא אברהם כמו שכתוב (בראשית ב, ד) אלה תולדות שמים וארץ בהבראם, בהבראם אותיות באברהם (בר"ר יט, ז)...

...והנה בשבעים נפש ירדו אבותינו למצרים ונזדככו שם, ועבדים היו במצרים ולקחם הקב"ה מעבדות מצרים להיות לו יתברך לעבדים, כמו שכתוב (ויקרא כה, מב) כי עבדי הם וגו'. וכוונת הענין הוא, רצה הקב"ה להטביע בלבם ענין העבדות להרגילם בעבדות, כדי שיהיה להם נקל אח"כ לעבודת הבורא יתברך ולקיים התורה לעבדה ולשמרה. וזהו שאמר (שמות כ, ב), אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. כלומר, כדי שתהיו עבדים.

וזהו שרמז הש"י לאברהם אבינו (בראשית טו, ד), כי לא ירשך זה, כי אם אשר יצא ממעיך. כי אברהם אבינו נתיירא שעבדו זקן ביתו ירש אותו. אמר לו הקב"ה, לא ירשך זה, כלומר עבד זה לא ירשך, כי אם העבד אשר יצא ממעיך, זהו (ישעיה מד, כא) ישראל עבדי אתה.

וזהו ענין שנשאר שם כנען להארץ הקדושה, אחר שהיתה של ישראל מצינו כמה פעמים שנקראת ארץ כנען. **אלא הכוונה, כי כנען הוא עבד. גם כנען לשון הכנעה, וזהו קיום הארץ שנהיה עבדי ה'.** וכשפרקנו עול ולא היינו עבדים לו, אזי (איכה ה, ח) עבדים משלו בנו, ועיקר מעלת וקיום הארץ הוא בהיותנו נכנעים ועבדים לו:

וזהו ענין (ברכות ה, א) ג' נתנו ע"י יסורין וחד מנייהו ארץ ישראל. ובהיותנו במעלה גדולה בארץ ישראל קרובים אל הש"י, אז אדרבה (דברים ה, ה) כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך, יהיה

הניסיונות מעלים את האדם למדריגה עליונה

עשרה ניסיונות נתנסה אברהם להודיע כמה חיבתו כו'. כי ע"י ניסיון מתעלה האדם למדריגה עליונה כי נסה הוא לשון הרמה כמו שאו נס. וממילא ע"י עשרה ניסיונות נתרומם אאע"ה בכל העשרה דרגין. ובצדיק כתיב שבע יפול צדיק וקם ואברהם שנקרא חסיד, נתרומם ביותר.

(שפת אמת, נ"ך נ"ך, תרמ"ד)

דווקא מי שנוולד במקום נמוך יכול להעפיל למקום גבוה

בזוהר הקדוש דקדק על מה שנאמר וילך אברם כאשר דיבר אליו ד' ולא כתיב ויצא אברם אלא וילך... אך הענין על פי מה שנאמר בזוהר הקדוש לך לך - לאתקנא גרמך, לאתקנא דרגא דילך (לתקן עצמו ודרגה שלו). והיינו שאמר לו שאף שנוולד מתרח שהיה עובד עבודה זרה לא יפחד מזה, שאדרבה - מזה עצמו יוכל לילך ולהגיע למדרגתו... שנוולדת במקום גרוע ושפל, ומבית אביך - שהיה תרח עובד עבודה זרה, מזה עצמו תוכל לתקן דרגא דילך...

(פרי צדיק, נ"ך נ"ך, א')

אל יחפש במחשבתו אחר השתדלות מרובה בפרנסה

בפסוק הזה יש לרמוז רמז מופלג בדרכי המוסר, לכל יהיה אדם להוט

אחרי סיבות מסובכות להמציא פרנסתו, רק איזה סיבת שתזדמן לו יבטח בשם ד' וישען באלקיו הממציא לו הסיבה, ולא יאמר כחי ועוצם ידי רוב השתדלות בסיבות המה היו בעוזרי.

והנה דבר כזה יקרא עובד עבודה זרה בטרהרה (עין ע"ז ה' ע"א), שמושים משען ומשענה לאיזה סיבה מסיבות, ודבר זה גורם לבטל עבודת הבורא ית"ש, כי מחשבתו דבוקה תמיד ומשוטטת בהבלי עולם, ומחשב תמיד בסיבות להמציא פרנסתו ומחייטו וצרכיו, מה שאין כן הבוטח בהש"י תנוח נפשו וינוחו רעיוניו ויסיר מדעתו אהבת העולם ותענוגיו, כי ישער בדעתו שלא יוסיף ולא יגרע במחשבתו ורעיוניו, רק הכל יהיה כפי גזירת הבורא, על כן יסיר דאגת העולם מלבו.

וזה מ"ש המלך החכם (משלי יט כא) "רבות מחשבות בלב איש, ור"ל האדם בסכלותו רבות מחשבותיו להשתדל בסיבות להמציא לעצמו אהבת העולם, דהיינו עושר וכבוד ולריק יגע, כי לא יוסיפו ולא יגרעו בעבודתם דבר, רק "ועצת ד' היא תקום, על ידי איזה סיבה שיומין לו הבורא גדולה או קטנה.

וזה נרמז בכאן התורה הק'... הש"י ב"ה אומר להשכל שבאדם, הנשפע מחכמה עליונה לך לך "מארצך, היינו ארצייתך שאתה דבוק בהן היינו אהבת הממון והתענוגים, "וממולדתך אהבת התולדה כי אם לרצון הבורא, "ומבית "אביך אהבת היחוס והכבוד, מכל זה תסיר מחשבתך ולא ישוטטו רעיונך בזה לרדוף אחרי סיבות מועילות לזה, כי לא תוסיף ולא תגרע בעבודתך שום דבר, רק "אל הארץ אשר "אראך, ר"ל איזה סיבה בארציות אומין לך, בזה תעסוק על פי התורה אך הורתיך.

(אגרא דננה בפרשתן)

בעומק הפרשה

מבט הגותי מעמיק אל הפרשה

להיות יהודי בודד - באומץ לב!

מאברהם כנקודת מוצא לייעודו וייעוד עמו. אמת, האדם קשור בקשר אמיץ לארצו ולמפחנתו; וגם לשון הקודש רומזת על כך - בעצם המלים "בית" ו"ארץ"; אולם, קשרינו אל ה' יהיו חזקים ואמיצים מקשרינו למולדת ולמפחנה. איך יכולנו להתקיים ואיך נוכל להתקיים - אלמלא ירשנו מאברהם אבינו את אומץ הלב להיות במיעוט!

"הבדידות שהוטלה על אברהם העמידה אותו בניגוד גמור לתקופתו. הערכים שלו סתרו את הערכים המקובלים. אין איש רשאי לומר: 'אני צדיק וישר, בהתאם לאופנה'. כל אדם אחראי על עצמו כלפי ה'. בזמננו אומרים: 'יהדות על פי רוח הזמן'. המחאה החריפה ביותר כלפי כך היא המצווה הראשונה שנאמרה לאברהם: 'לך לך!'. האם הופעתו הראשונה של אברהם בהיסטוריה התאימה ל'רוח הדור' בתוך בבל, אשור, צידון, מצרים? מאברהם, ומאיתנו כיום, נדרשים אומץ לב ואמונה שלמה באמת הפנימית. איך יכולנו להתקיים, ואיך נוכל להתקיים, אלמלא ירשנו מאברהם אבינו את אומץ הלב להיות במיעוט?.

(רש"י חידש)

ואילו במצווה זו ההליכה היא מטרה לעצמה.

"ארץ", "מולדת" ו"בית" הם הקרקע לצמיחת האישיות...

...בראשית היהדות נאמר: "לך לך", לך לעצמך, והרי זה ערך נעלה עוד יותר. אין איש רשאי לומר: אני צדיק וישר בהתאם לאופנה. כל אדם אחראי על עצמו כלפי ה'. אם יש צורך בדבר, ושיטת הרוב איננה אמת, - עבוד את ה' לבדך! הנה, זו ההכרה שנדרשה

לך לך - אילו נאמר כאן רק: סע מארם לכנען, לא היה הכתוב צריך לומר "לך לך", אלא: "לך", או אולי: "צא". אך אילו הייתה זאת כוונת הכתוב, לא היה צריך להזכיר ממוולדתך ומבית אביך; שכן, היציאה מעיר המולדת ומבית האב היא בכלל היציאה מן הארץ. יתר על כן: סדר הכתוב היה בניגוד למציאות. הפרידה נעשית בסדר הפוך: מהבית, מהעיר, מהארץ.

ובלאו הכי: "מבית אביך" מונגן בטעם אתנחתא; ומכאן, שמצות "לך לך" עומדת לעצמה והיא מסתיימת במלים "ומבית אביך"....

לך לך: לך לעצמך, בבדידות! כך אצל יתרו: "וילך לו". הוא ויתר על היתרונות, שהיו צפויים לו על ידי הקשר עם ישראל. וכן אומר יהושע לבני גד ולבני ראובן: "ועתה פנו ולכו לכם לאהליכם" (יהושע כב, ד); יצאתם ידי חובתכם לכלל, ועתה יכולים אתם ללכת "לעצמכם". הוא אומר כאן: לך לעצמך, בדרך שלך; לך בדרך, שתבודד אותך מארצך וממולדתך ומבית אביך, מכל הקשרים שהיו לך עד כה. ההגירה הראשונה מאור כשדים אולי הייתה לצורך הצלה,

כי נר מצוה ותורה אור

לא נותנים לחושך לגבור.

לא חוזרים לשגרה!!!

מקפידים על 'שנים מקרא'

כתרגומו

מילים ומקראות
לאורם של אונקלוס ורש"י

פנייה על-כורחו לצפון

אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה (י"ג)

ותרגומו: אם את לצפונא אנה לדרומא ואם את לדרומא אנה לצפונא (ובספרי תימן) ואם את לדרומא ואצפנה.

רש"י פירש "ואימנה אימין את עצמי כמו ואשמאילה אשמאל את עצמי" כלומר שאם יפנה לוט לשמאל אברהם יפנה לימין ואם יפנה לוט לימין אברהם יפנה לשמאל. ובדפוסים שמתורגם ואם הימין ואשמאילה - ואם את לדרומא ואני לצפונא היה זה כדעת רש"י.

אבל בפירוש רבינו בחיי פירש באופן אחר שמה שכתוב "ואם הימין ואשמאילה" הכוונה שאמר אברהם ללוט שאם ירצה לפנות לימין "ואשמאילה" כלומר אני אושיב אותך (את לוט) בשמאל בעל

בראשונים שתי דרכים לבאר את הפסוק שם **בחזקוני** שם (ועיין שם בראב"ע) ביאר שרק אחרי ימי אברהם נקרא המקום 'שכם' ולכן כתוב בפסוק שאברהם עבר בארץ עד המקום של העיר שכם אבל כשם עצמה עדיין לא הייתה קיימת וכע"ז פירש רש"י את הפסוק כאן שעמוק השדים שבו נלחמו המלכים לאחר זמן נהיה שם ים המלח. ולפי"ז מה שאמר אונקלוס "אתר ימא דמילחא" הכוונה שבאותו הזמן עדיין לא היה שם ים המלח.

בדרך נוספת כתב הרד"ק בפסוק שם, שהכוונה שאברהם עבר עד האזור שבו נמצאת העיר שכם כלומר שהגיע עד גבול שכם וכע"ז פירש הרד"ק כאן (בפ"ק) שעמוק השדים היה סמוך לים המלח ולפי"ז מה שכתב אונקלוס "אתר ימא דמילחא" הכוונה שעמוק השדים הוא האזור שבו נמצא ים המלח.

כרחק, מפני שאברהם רצה להיות בימין שהוא הדרום. וכן מפורש במדרש רבה כאן (מ"א ו' ועיין גם בפירוש רש"י על המד"ר לקמן ס' ט').

והוסיף עוד רבינו בחיי ששמע שבנוסחאות מזוקקות בתרגום כתוב "ואם את לדרומא ואצפנה" (וכך הוא גם בספרי תימן) והכוונה כנ"ל שאם ירצה לוט לפנות לדרום אברהם יצפין אותו בעל כורחו. (ועיין מהר"ץ בחלק הדקדוק שנדפס בספרי תימן).

היכן הוא ים המלח?

אל עמק השדים הוא ים המלח (י"ד ג')

ותרגומו: למישר חקלא הוא אתר ימא דמילחא

הוסיף אונקלוס תיבת 'אתר' כלומר שעמוק השדים לא היה ממש ים המלח אלא 'מקום' ים המלח ובאמת יש פסוק דומה בפרשתנו בכתוב לעיל (י"ב ו') "ויעבר אברהם בארץ עד מקום שכם" ומצאנו

לתגובות והארות על המדור: targum4072@gmail.com

כתב סופר מחדש שלפני שהגיעו למצרים, גירש אברהם את שרה בנוכחות עדים שהתגיירו על ידו, ובכך נמנע מאיסור אשת איש. כשנודע למצרים שהם נוסעים יחד, טען אברהם ששרה אחותו, כדי להסיר ממנו חשד של איסור "יחוד".

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט אֵל נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין רַעִי וּבֵין רַעִיךָ כִּי אֲנִישִׁים אַחִים אָנַחְנוּ (ג, ח)

מדוע היה חשוב לאברהם שלא תהיה מריבה ביניהם?

רד"ק מבאר שאברהם חשש שאם המריבה בין הרועים לא תיפסק, היא תביא בסוף לידי מריבה בינו לבין לוט. אולם במדרש רבה (מ"א, י) כתוב שכבר היתה ביניהם מריבה: "רבי עזריה בשם רבי יהודה בן רבי סימון אמר: כשם שהיה ריב בין רועי אברם ובין רועי לוט, כך היה ריב בין אברם ללוט, הדא הוא דכתיב 'וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט אֵל נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ'..." יתכן לבאר שהמריבה כבר החלה, ובדברו עם לוט ביקש אברהם למנוע מהמריבה להתפשט ולהתרחב.

בכור שור מבאר שאברהם חשש מפני אמונת העולם, ששוכנים סביבו שישמעו מכך ותדמיתו בעיניהם תיפגע, שיהיו שסיקו מכך שאם אינו מסתדר עם אחיינו, כנראה שלא יוכל להסתדר עם אחרים.

רמב"ן מבאר שאברהם חשש שאם יריבו, העמים שישבו באותה עת בארץ כנען, ישמעו על כך ויזכרו שיש להם מקנה רב וכתוצאה מכך יגרשו אותם מארצם, ויתכן אף שילחמו בהם ויהרגו אותם. באופן דומה ביאר מבאר הנצי"ב מוולוז'ין, שאברהם חשש מפני העמים שמתגוררים בשכנותם, שכשישמעו על המריבה, יהיה זה חילול ה'.

התורה שאלתך

לימוד פדשויות התורה בדרך שאלות ותשובות מתוך ספרי יתרותך שאלתי שחיבר הרב חגי ולוסקי

אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבאך... (יב, יג)

האם אברהם אבינו לא חשש להכשילם באיסור 'אשת איש'?

מלבי"ם מבאר שאברהם חשש שמא יהרגו אותו כדי ששרה תהיה פנויה, ויוכלו לשאת אותה לאשה, ולכן תכנן שהוא ישמש כ"אח של שרה", שהיתה יתומה מאב, והאחראי לנישואיה, שיהיו רק בהסכמתו. כוונת אברהם היתה שבתמורה להסכמתו ידרוש - כסף רב ומתנות, כדי שלא יהיו רבים שיוכלו לעמוד בדרישה, וכך תכנן לדחות את רצון אנשי מצרים לשאת אותה לאשה. אברהם העריך שמלך מצרים לא ישלם כל מחיר שיידרש, כדי לשאת אותה לאשה, וכך יוכל להתחמק ממנו.

הנצי"ב מוולוז'ין מבאר על פי הוזהר (פרשת תזריע דף נב ע"א), שאברהם ראה שיהיה מלאך שישמור על שרה, שלא תבוא תקלה על ידה.

לתגובות והארות על המדור: office@shaalti.co.il

רוצים לקבל את 'מה אהבתי' מידי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- maahvti@gmail.com

חֲשַׁבְתִּי לְעַצְמִי: אִיךָ מְלַמְדִים עֵכֶשׁוּ אָדָם צָעִיר אֶת כָּל הַתּוֹרָה עַל רֶגֶל אַחַת? פְּנִינִי אֵלָיו וְאִמְרַתִּי: "אַתָּה רוֹאֵה שֶׁהַזְּמַנּוֹ לְמִטּוֹס מְנוֹת אֶכֶל 'סְפִישֵׁל פֶּשֶׁר'? אִם תִּזְמִין אֶת זֶה, תִּיכַל לְהַרְגִישׁ שֶׁאַתָּה 'יְהוּדִי'"

סיפור של שבת

מִנַּת "סְפִישֵׁל פֶּשֶׁר" שֶׁהַחֲזִירָה לַיהוּדוּת

זֶפְנֵי ה' יִתְבַּרַךְ בְּשִׁלְחוֹת מִיְחִידָת, כּוֹסֵפֶר הַגָּאוֹן רַבִּי יִצְחָק דּוֹד גְּרוֹסְמָן, רַבֵּה שֶׁל מְגִדֵל הַעֵמֶק הַעוֹמֵד בְּרֹאשׁ מוֹסְדוֹת 'מְגִדֵל אור' וְעוֹד, לְהַחֲזִיק מוֹסְדוֹת לְלִמּוּד תּוֹרָה שֶׁל יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל. מוֹתֵקוֹ תִּפְקִידִי אֲנִי מְכַרָּה לְצִאֵת לְמִדְיָנוֹת הַיָּם מִפַּעַם לְפַעַם, לְהַבִּיא אֶת בְּשׂוֹרֵת הַמּוֹסְדוֹת לְפָנָי אַחֲרַי שֶׁבְּגוֹלָה וְלְהַחֲשִׁי צָרִי וּמוֹזֵר מִשֵּׁם לְכָאוֹ.

בְּמִסְתֵּי מַנְיֵי יוֹרֵק לְפִלּוֹרִידָה יִשְׁבְּתִי לִיד הָרֵב פֶּסַח קִרְאוֹן, מְחַבֵּר סְפָרִים וּמְרַצֵּה יְהוּדוּת מְעַרְבֵּה. עַנְף הַיִּתִּי מְכַל הַתְּלָאָה שֶׁדַּעְתִּי בְּקִמִּים הַאֲחֻרוֹנִים. לֹא תְמִיד מִתְבַּצְעִים הַדְּבָרִים כִּפִּי הַצְּפִיחִת - תָּרַף

הַעֲבָדָה פִּי מְדַבֵּר בְּהַצְלָת נְפֻשׁוֹת. עֲצַמְתִּי אֶת עֵינַי, מְהַרְהֵר עַל תְּמִים הַבָּאִים וְאִיךָ יִרְאֶה הַמַּצֵּב בְּפִלּוֹרִידָה, גַּם עֵכֶשׁוּ דִי קֹשֶׁה וְלֹא קֵל לְהַתְרוֹצֵץ מַחוּץ לְבַיִת. זְמַנְמִי לְעַצְמִי בַּעֲצִימַת עֵינַי אֶת שִׁירֵי שֶׁל הָרֵב מְסַקְּלָעַן עַל הַפְּסוּק בַּתְּהִלִּים: "וַיִּדַּם הַלֵּיָצֵן עַד מָאֹד, מִתּוֹרַתָּה לֹא נִגְטִית".

כִּד יִשְׁבְּתִי פִּיחָה דְקוֹת, עוֹרֵף חֲשׁוֹנוֹ נֶפֶשׁ עִם עַצְמִי, עֵבֶר שֶׁם דִּיל וְרָאָה אוֹתִי כִּד. הוּא פִּנָּה אֶל הָרֵב קִרְאוֹן וְשׂוֹאֵל: "מָה עוֹשֶׂה הָרֵב שֶׁלְצַדֵּק? הַאִם הַכֹּל בְּסִדְרָה?" וְהֵרֵב קִרְאוֹן סִפֵּר לוֹ פִּי אֲנִי הָרֵב שֶׁל הַצְּעִירִים בְּיִשְׂרָאֵל, מְקַרֵּב צְעִירִים לְקְדוּשַׁת-בְּרוּךְ-הוּא וְאוֹמֵר לָהֶם מָה זֶה יְהוּדִי.

הַדִּיל נֶאֱחָז הַתְּרַגְשׁוֹת: "גַּם אֲנִי יְהוּדִי!", וְאֵן הַשְּׁפִיל מִבְּטוֹ וְהוֹסִיף: "הוֹרֵי אִמְרוּ לִי שֶׁאֲנִי יְהוּדִי, אֲבָל אֵין לִי כִּל מִשְׁגַּח מָה זֶה אוֹמֵר לְגַבִּי".

פְּתַחְתִּי אֶת עֵינַי, וְהוּא פִּנָּה אֵלַי וְאָמַר: "אוּלַּי יְכוֹל הָרֵב לְהַגִּיד לִי מָה אֲנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת כִּדִּי שֶׁאֲרַגִּישׁ שֶׁאֲנִי יְהוּדִי?".

חֲשַׁבְתִּי לְעַצְמִי: אִיךָ מְלַמְדִים עֵכֶשׁוּ אָדָם צָעִיר אֶת כָּל הַתּוֹרָה עַל רֶגֶל אַחַת? פְּנִינִי אֵלָיו וְאִמְרַתִּי: "אַתָּה רוֹאֵה שֶׁהַזְּמַנּוֹ לְמִטּוֹס מְנוֹת אֶכֶל 'סְפִישֵׁל פֶּשֶׁר'? אִם תִּזְמִין אֶת זֶה, תִּיכַל לְהַרְגִישׁ שֶׁאַתָּה יְהוּדִי".

"מָה?" הַתְּפִלָּא הַדִּיל, "חֲשַׁבְתִּי שֶׁאֶךְ צְמַחוּנִי, וְלֹא הַעֲלִיתִי בְּדַעְתִּי כִּי יֵשׁ לָזֶה כִּל קֶשֶׁר לַיהוּדוּת". וְאֵן שֶׁאֶל אֶת הַשְּׂאֵלָה הַמְּתַבְּקֶשֶׁת: "מָה זֶה סְפִישֵׁל פֶּשֶׁר?"

"חֲבַרְתִּי 'פוֹרְד' מִנִּיצָרַת מִשְׁאֵאוֹת וּמְכוֹנִיאוֹת", פְּנִינִי אֵלַיו, "מִשְׁאֵאוֹת הַ'טְרוֹק' נוֹסְעוֹת עַל דֶּלֶק דִּיל, לַעֲמֵת הַמְּכוֹנִיאוֹת הַנוֹסְעוֹת עַל בְּנִינֵי."

מְבַקְשִׁים הוֹכְחוֹת נוֹסְפוֹת.

הַרְמַבֵּ"ם לֹא עָנָה לָהֶם, וְהוֹרָה לְרַבֵּי יְהוּדָה אֲבֹן תְּבוּן שֶׁיִּשְׁיֵב לָהֶם. וְכִּד עָנָה לָהֶם הַתְּלַמִּיד הַגָּדוֹל: "דַּעוּ כִּי עַל פִּי חֲכָמַת הַטְּבַע הַמַּאֲכָלִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל הוֹפְכִים לָדָם. הַדָּם מְזַקֵּק בְּכָבֵד וְעוֹלָה אֶל הַלֵּב, וְאִמְנוֹנוֹ אֶל הַמוֹחַ, שֶׁהוּא מְקוּם הַשְּׂכָל וְבוֹ טְמוּנָה חַיִּית הַאָדָם.

"דַּעוּ", הוֹסִיף הַתְּלַמִּיד, "כִּי הַנְּהוּרָה מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת וְטִמְאוֹת וּמַאֲפָלוֹ כֶּשֶׁר, נַעֲשֶׂה דָמוֹ מְזַקֵּק. כִּתּוּבָאָה מִכִּד יֵשׁ לוֹ לֵב טְהוֹר וְהַרְגִּישׁוֹת טְהוֹרִים, מִחַ טְהוֹר וְדַעוֹת צְלוּלוֹת וְבִהְיוֹת, קְדוּשׁוֹת וְטְהוֹרוֹת. וְכִּן לְהַפֵּךְ, ח"ו: הַנְּהוּרָה מִמַּאֲכָלִים אֲסוּרִים, טְמֵאִים וּמְטִמְאִים, הֵם מְטִמְטְמִים אֶת דָּמוֹ הַנַּעֲשֶׂה עֵבֶר, וְכִּד לְבוֹ אִמְדוּתֵי נְהִיִּים עֵבֶרִים; וְאִשְׁהֵם מְגִיעִים אֶל הַמוֹחַ, נַעֲשֶׂה שְׂכָלוֹ אֲטוּם וְנוֹטוֹת לְדַעוֹת נְפִסְדוֹת, זְרוֹת וְטִמְאוֹת.

"לְפִיכָד", הַמְשִׁיב רַבֵּי יְהוּדָה אֲבֹן תְּבוּן, "הַתְּנַאֲסִים וְהַאֲמוֹרָאִים, חֲכָמֵי הַמַּשְׁנֶה וְהַגְּמָרָא, אֲשֶׁר שְׁמְרוּ אֶת נְפֻשָׁם לְבַל תִּגְעַל וּנְפֻשָׁם בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, הָאִיר אוֹר שְׂכָלָם וְרוּחַ הַקִּדְשׁ שֶׁרָתַח עֲלֵיהֶם. מִפּוֹחֵם הַבֵּינוֹ אֶת הַרְקוּזִים שֶׁבְּפִסְטוֹקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְאֶת מִשְׁמַעוֹתָהּ, וְהֵם אֵלוֹ שֶׁקְּבַעוּ כִּי הַתּוֹרָה מוֹכִיחָה מֵאוֹתָם פְּסוּקִים עַל אֲמוּנָה בְּתַחֲתֵת הַמְּתִיבִים".

לואִי שְׁמַע כִּל אֶת וְהַתְּפִיעַל מִחֲכָמְתוֹ שֶׁל הַרְמַבֵּ"ם וְתִלְמִידוֹ. הוּא שֶׁאֶל אִם יוֹכֵל לְהִיֹּת עַמִּי בְּקֶשֶׁר בְּקִמִּים הַבָּאִים. נְתַתִּי לוֹ אֶת כְּתָבִי בְּפִלּוֹרִידָה, אֲצַל יְדִידִי, רַב בְּקַהֲלָה הַתְּרַדִּית, אִישׁ הַחֶסֶד הָרֵב גְּרוֹנֵר.

נִפְרְדֵנוּ לְשִׁלוֹם וְחִפְתִּי לְרְאוּת אִיךָ יִפֹּל דְבַר.

לְמַחְרַת הַיּוֹם, בְּעוֹדִי יוֹשֵׁב בְּסַעֲדַת שְׁחַרִּית בְּבִיתוֹ שֶׁל הָרֵב גְּרוֹנֵר, נִשְׁמַעוּ דְּפִיקוֹת עַל הַדִּלֵּת. הָרֵב גְּרוֹנֵר רָץ לְפִתַּח אֶת הַדִּלֵּת. הַגְּנֻשְׁתִּי בֵּין הַשְּׂנַיִם, וְאִמְרַתִּי לְרַב גְּרוֹנֵר: "יֵשׁ כָּאוֹ יְהוּדִי שְׂרוּצָה 'סְפִישֵׁל פֶּשֶׁר' גַּם מַחוּץ לְמִטּוֹס..."

לואִי הַתְּקַשֵּׁר בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ עִם הָרֵב גְּרוֹנֵר, וְזֶה הַכְּנִיסוֹ תַחַת כִּפְנֵי הַשְּׂכִינָה וְקִרְבוֹ לְאֲבִינוֹ שֶׁבְּשָׁמַיִם.

(אוֹר הַשְּׁחָרִי)

מָה יְקַרָּה אִם תִּכְנַס עִם הַמְּכוֹנִיאוֹת הַמְּפֹאֲרֶת שֶׁלָּךְ לְתַחֲנַת דִּיל, וְתִרְאֶה שֶׁמִּשְׁאֵאוֹת פּוֹרְדַת עוֹמְדַת בְּתוֹר לְקַבְּלוֹת דִּיל, הוּא פִּי פִּיחָה מִבְּנִינֵי, וְתִרְצֶה גַם אֶתָּה לְמַלְאָ דִּיל בְּמְכוֹנִיאוֹת שֶׁלָּךְ? הֲרִי זוֹ אוֹתָהּ חֲבַרְהָ! לָמָּה שֶׁלֹּא תִשֵּׁם דִּיל?"

"עַל מָה הָרֵב מְדַבֵּר? זֶה בְּלִתִּי אֲפֹשְׁרִי! הֲרִי אִם אֶתְדַלֵּק בְּדִיל, הַכֹּל יִשְׁתַּם. הַמְּכוֹנִיאוֹת לֹא תַעֲבֹדוּ", הַזְּעַק הַדִּיל.

"לָמָּה?", הַמְשַׁכְּתִי לְהַקְשׁוֹת, "וְהֲרִי זוֹ אוֹתָהּ חֲבַרְהָ! אֵין זֹאת אֵלָּא שֶׁהַחֲלֵק הַמְּכַנֵּי שֶׁל הַמִּשְׁאֵאוֹת כְּבֵד יוֹתֵר וְיִכּוֹל לְסַבֵּל דִּיל, אֲף שֶׁאֵינוֹ מְזַקֵּק וְנָקִי, לַעֲמֵת הַמְּכוֹנִיאוֹת הַרְגִּילָה שֶׁמוֹנַעָה עֲדִין. אִם נְכַנֵּס לְתוֹכָהּ דִּיל, יִשְׁתַּמוּ פְתִיחָה. חֲבִיבִים דִּיל נָקִי שֶׁיִּכַּל לְעַבֵּר אֶל הַמַּנְעוּעַ וְלְהַפְעִילוֹ".

הוּא עֲדִין לֹא הִבִּין אֶת הַקֶּשֶׁר וְלָמָּה יִרְפוּז מְלוֹתֵי. אִמְרַתִּי לוֹ: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּרָא הַכֹּל, יְהוּדִים וְגוֹיִים. לְגוֹיִים יֵשׁ תִּפְקִיד וְעִבּוּדָה כִּדִּי שֶׁהַעוֹלָם יִתְקַיֵּם - לְבָנוֹת וְלְהַתְגַּדֵּל, הַכֹּל לְפִי הַחֲשׁוֹנוֹ שֶׁל הַקֵּב"ה. הַמְּכַשׁוֹר הַפְּנִימִי שֶׁקָּהָם חֲמֻרֵנִי וְגַם. הֵם יְכוֹלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּדִיל, בְּפֶשֶׁר טְרִיפָה, לֹא מְזַקֵּק. הַעֲקָר שֶׁהַמִּשְׁאֵאוֹת נוֹסְעוֹת.

"לַעֲמֵתָם, לַיהוּדִי יֵשׁ נְשִׁמָּה, חֲלֵק אֵלוֹ-ק מוֹפְעֵל, עַדִּינָה וְאַצִּילִית. הַנְּשִׁמָּה שֶׁבְּקַרְבִּי, כִּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים בְּכֹל בְּקָר. תִּפְקִידוֹ הוּא לְהַתְּחַבֵּר עִם הַבּוֹרָא, לְלַמֵּד אֶת חֲכָמַת הַתּוֹרָה וְלָקַח אֶת מִצְוֹתָיו, וְלִשֵּׁם כִּדִּי הוּא תִּבֵּי אֲכָל מְזַקֵּק, פֶּשֶׁר. אִם יְכַנֵּס אֲכָל טְרִיפָה, זֶה יִשְׁתַּם". וְנִשְׁמַתָּם בָּם: "אֵל תִּקְרִי וְנִשְׁמַתָּם, אֵלָּא וְנִשְׁמַתָּם". - עַל יְדֵי שֶׁאוֹכְלִים מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת נְהִיָּה הַלֵּב מְטִמְטֵם.

סִפְרַתִּי לוֹ מַעֲשֶׂה הַמְּרַמְבֵּ"ם הַקֶּשֶׁר לְכִשְׁרוֹת הַמַּאֲכָלִים. אֶל הַרְמַבֵּ"ם הַגִּיעָה אֲגֻרַת מִיְהוּדִים הַפְּנִינִים אֵלָיו בְּשֶׁאֵלָה: הוּאִיל וְהַרְמַבֵּ"ם כְּתַב שֶׁהַמְּנוּחָה בְּתַחֲתֵת הַמְּתִיבִים הִיא עֲקָר מְעַקְרֵי הַיְּהוּדוּת, הִיכֵן הִיא מְרַמְזֶת בְּתוֹרָה? אֲכֹן, יוֹדְעִים הֵם שֶׁחֲזוֹ"ל הַצְּבִיעוּ עַל הַפְּסוּקִים הַאֲמוּרִים עַל אֲמוּנָה זוֹ, אֲבָל הֵם מְסַגְּלִים לְפָרֵשׁ אֶת הַפְּסוּקִים בְּצַדִּיקָה שְׂנוּהָ, וְלִכֵּן

שאלות השבוע

שאלות שבועיות לעידוד ורכישת בקיאות בפרשת השבוע ובמפרשי החז"ר

||| אור החיים

1. "לעולם ידור אדם..." - מהו המשך המאמר?
 א בשכונת צדיקים ולא בעיר עם רשעים
 ב בשכונת אריה, ולא בעיר עם רשעים
 ג במקום שדרו בו אבותיו
2. מתי נודע לפרעה כי שרי היא אשת אברם?
 א תכף כשלקח את שרה
 ב רק אחרי שהוכה בנגעים
 ג בשעה שהוכה בנגעים
3. וראה מן המקום אשר אתה שם
 א הסתובב ופנה דרך ימין, וכך ראה את כל גבולות הארץ
 ב הקטין ה' לפניו את הארץ כולה שתעמוד למרגלותיו
 ג נעשה לו נס עצום שיוכל לראות את כל הרוחות ממקום אחד
4. כיצד יקחו חלקם הנערים שהלכו עם אברהם?
 א יתן להם מלך סדום כפי הנראה בעיניו
 ב הרשות בידם לקחת כפי אשר ישפטו הם
 ג כפי מה שיכריע ויברר עבורם אברם
5. מדוע עתידים האומות להעניש?
 א על שמציעים לישראל שמקיימים המצוות
 ב משום שהוסיפו לענות את ישראל יותר ממה שגזר ה'
 ג כיון שהם מעצמם בחרו לעשות זאת, שהרי ה' לא אמר איזה אומה תשתעבד

||| ספר החינוך

שאלות ע"פ ספר החינוך ב"פרשתנו"

מצוה ב

1. באיזו פרשה נכפלה מצוות "ברית מילה"?
 א האזינו
 ב תזריע
 ג אמור
2. על מי מוטלת חובת מילה?
 א על האב ועל ב"ד במקום שאין אב
 ב על האב ועל האם
 ג שתי התשובות נכונות
3. האם יש לאב חיוב כרת אם לא מל בנו?
 א כן
 ב לא
 ג רבנו הביא בזה מחלוקת תנאים
4. כמה מצוות עשה חייבים בביטולן כרת?
 א מילה ושחיטת הפסח בלבד
 ב שחיטת הפסח בלבד
 ג מילה, שחיטת הפסח, ויש עוד כמה כמותם
5. מדוע לא ברא הקב"ה את האדם מהול?
 א כדי לבטל כח הסטרא אחרא שמטריד את האדם מדרך ה'
 ב כדי שיהיו כמו אברהם אבינו שמל את עצמו רק משנצטוו על כך
 ג ללמד שכמו ששלימות גופו על ידו, כן בידו להשלים נפשו

||| מקרא

1. מי הוציא לחם ויין לאברהם?
 א מלך סדום
 ב מלכי צדק מלך שלם
 ג כדרלעומר
2. איך נקראת מצרים בפרשתנו?
 א ארץ לא להם
 ב כור הברזל
 ג רפאים
3. מי קרא שמו ישמעאל?
 א המלאך
 ב אברהם
 ג שתי התשובות נכונות
4. בן כמה נולד ישמעאל לאברהם?
 א שמונים
 ב שמונים ושש
 ג תשעים ותשע
5. מתי מל אברהם?
 א בן תשעים ותשע
 ב בן מאה ואחד
 ג בן תשעים בדיוק

||| תרגום אונקלוס

1. את הנפש אשר עשו בחרן
 א הנפשות שהם
 ב הנפשות שהם גירו ושיעבדו לתורה
 ג הנפשות שהם האכילו והשקו
2. ויט אהלו
 א קיפל וסגר אהלו
 ב הוויז וטלטל אהלו
 ג פתח ופרס אהלו
3. וחיתה נפשי בגלך
 א בזכות הדברים שתאמרי תינצל נפשי
 ב בזכות צדקותם
 ג בזכות החסד שעשית עם האורחים
4. ויקרא שם אברם בשם ה'
 א התפלל שם
 ב למד שם
 ג לימד שם תורה
5. פרא אדם
 א אוהב מדברות וצד חיות
 ב מורד באנשים ובוזז נפשות
 ג שהכל ישנאו אותו

||| רש"י

1. וישלחו אותם
 א ויגרשו אותם
 ב וילוו אותם
 ג מחלוקת רש"י והתרגום
2. איזו תיבה מוסיף רש"י בפסוק "ולא נשא אותם"
 א "מרעה" הארץ
 ב "מקנה" הארץ
 ג שדה הארץ
3. מהיכן היה אליעזר?
 א מדמשק
 ב מחלוקת התרגום ומדרש אגדה
 ג מאור כשדים
4. וישב אותם אברם
 א והחזיר אותם
 ב והפריח והעניף אותם
 ג מחלוקת רש"י והתרגום
5. "וגם" את הגוי אשר יעבדו
 א וגם - לרבות את עשו
 ב וגם - לרבות את ישמעאל
 ג וגם - לרבות ארבע מלכויות

||| רמב"ן

1. מדוע האריכו הכתובים בסיפור מסעות האבות?
 א סוד כמוס הוא מלפני ה'
 ב כולם באים ללמד על העתיד
 ג באשר הם אבות האומה וכבודם הוא לספר אורחותיהם
2. כיצד נאמר לאברהם אבינו "לך לך מארצך"?
 א בחלום הלילה
 ב ברוח הקודש
 ג שתי התשובות נכונות
3. מה טעם נאמר "ויראו אותה שרי פרעה"?
 א מחלוקת רש"י והרמב"ן
 ב מחלוקת רש"י והתרגום
 ג רש"י והתרגום לדעה אחת מסכימים
4. מדוע נהפכו רק ערי סדום, ולא כל ערי בני כנען?
 א כי לא היו רעים וחסאים מאד כמו סדום, הגם שגם הם היו אנשי תועבות
 ב כיון שאברהם הגן עליהם והצילם בצדקתו
 ג בני כנען היו צדיקים והולכים בדרך ה', כפי שהדריכם ולימדם אברהם
5. "אל תירא אברם" - מכמה דברים היה מתיירא?
 א משני דברים
 ב מחמשה דברים
 ג מדבר אחד

במדור זה יוצגו מדי שבוע השאלות של 'מה אהבתי' בשעה מסלולים שונים.
 לומדים את הפרשה, מתקשרים לקו מה אהבתי, 0795-100-200
 עונים על 'שאלות השבוע' ונכנסים להגרלות הענק מדי שבוע

